

OLIMPIADA DE LIMBĂ ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

ETAPA LOCALĂ, 20 ianuarie 2018

Clasa a XI-a

Toate subiectele sunt obligatorii.

Eseul sau răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/sau motto.

Timp de lucru: 3 ore.

Total: 120 de puncte

Citește cu atenție textele de mai jos:

A. „Ștefan vodă fiindu gata de războiu ca un leu ce nu-l poate împlânzi niminea și el odihna altora îi păria că-i este cu pagubă, au intratu în Țara Leșască cu oaste și au prădatu Pocutiia și o au și luat-o. Și zicea că acel olatu l-au luat lășii de la moldoveni fără cale. Într-acéia craiul, după ce au făcut sfatu pentru Pocutiia ce o luase Ștefan vodă, au strânsu oaste pre bani și au trimis-o de au intratu în țară și au făcut multă pagubă și atâta s-au fostu supăratu ai lor noștri, până s-au rugatu cu toții lui Ștefan vodă, de au ieșitu de la Pocutiia, însă mai mult de boală ce au avutu, adecă podagrie, și cetățile ce le luase le-au întorsu.

Nu multă vreme, dacă s-au întorsu Ștefan vodă de la Pocutiia la scaunul său, la Suceava, fiindu bolnav și slabu de ani, ca un om ce era într-atâtea războaie și osteneală și neodihnă, în 47 de ani în toate părțile să bătea cu toții și după multe războaie cu noroc ce au făcut, cu mare laudă au muritu, marți, iulie 2 zile.

Fost-au acestu Ștefan vodă om nu mare de statu, mănios și de grabu vărsătoriu de sânge nevinovat; de multe ori la ospête omorâea fără județu. Amintrilea era om intreg la fire, neleneșu, și lucrul său îl știa a-l acopieri și unde nu gândia, acolo îl aflai. La lucruri de războaie meșter, unde era nevoie însuși se vârâia, ca văzându-l ai săi, să nu să îndărăpteze și pentru acéia rară război de nu biruia. Și unde-l biruia alții, nu pierdea nădejdea, că știindu-să căzut jos, să rădica deasupra biruitorilor. Mai apoi, după moartea lui și ficiorul său, Bogdan vodă, urma lui luasă, de lucruri vitejești, cum să tâmplă din pom bun, roadă bună iese.”

(Grigore Ureche, Letopisețul țării Moldovei, de când s-au descălecat țara și de cursul anilor și de viața domnilor carea scrie de la Dragoș vodă până la Aron vodă)

B. „ȘTEFAN, alb ca zăpada, vine rezemat la brațul doftorului CESENA, BOGDAN, logofătul TĂUT, vornicul JURJ, hatmanul ARBORE, postelnicul TOADER, pârcălabii COSTEA, DRAGOȘ, ALEXA, ȘANDRU, paharnicul ULEA, stolnicul DRĂGAN, jitnicerul STAVĂR și mai mulți curteni, căpitani de oaste, copii de casă, hotnogi, hânsari etc.

ȘTEFAN (intră prin poarta turnului din dreapta cu tot alaiul): Stați, copii! Opriți unde am văzut pe doamna!

DOAMNA MARIA: Măria Ta!... (I s-aruncă-n brațe.)

ȘTEFAN: Ea, ca cea dintâi rândunică, îmi vestește primăvara... Cătați sub piciorul drept, și de-ți găsi cărbune, să-l beau în paharul meu de sărbătoare, că e bun de friguri; de-ți găsi plumb, să-l topim, să-l turnăm într-o cană cu apă neîncepută, și, din ce se va închea, voi vedea ce va veni mai apoi. (Șade pe o laiță de piatră.)

DOAMNA MARIA (îngenunchind): Ți-e cald, măria-ta?... Ai căldură... nădușești...

ȘTEFAN: Vrei să-mi fie frig? Cesena, cum e mai bine: cald ori frig?

IERONIMO DA CESENA: Mai bine cald ca frig, ma preferisco recorito senza sentir il freddo¹.

PETRU RAREȘ: Cărbune, măria-ta.

ȘTEFAN: A, e negru, dar mai negre sunt sprâncenele doamnei... Cine-ar avea inima așa de mică și așa de neagră ca să ție pică domnului lui?... Mario! Fii mândră de Bogdan al nostru... Io, Ștefan voievod, m-am pus la porunca lui, ca și portarul Sucevei, ș-a biruit tocmai cum aș fi biruit și eu... Nu e așa, boieri? Nu e așa, paharnice Ulea?... Nu e așa?...

DOAMNA MARIA: Îl uitasem pe el, măria-ta... Bogdane! (Bogdan dă-n genunchi lângă doamna.)

ȘTEFAN: Să-mi dea vin de Cotnar... Vreau să beau în sănătatea doamnei ș-a fiului ei...

CESENA: Vin, pentru ce vin? Non, serenissime².

ȘTEFAN: Rareș!... (Rareș se duce repede pe ușa de pe terasă.) Doftore, te-am ascultat până azi... Mi-e sete... Nu vezi pe cine am la genunchii mei? Pe muma care a purtat în pânțele ei pe domnul de mâine al Moldovei... Voitiș?... E bine?... El nu are abur, ci suflet... Să-l plimbe în fiecare zi până m-oi întrema... (Rareș vine cu trei pahare, două de argint și unul de alabastru, frumos lucrat, ca un potir. Ștefan fărâcă între dește cărbunele și-l pune în paharul de alabastru. Doamna și Bogdan iau paharele de argint. Ștefan ridică pe al său.) În sănătatea... Ah!... (Lasă paharul în jos.)

DOAMNA MARIA: Ce te doare, păcatele mele?

ȘTEFAN: Nimic pe domnul Moldovei... Ce e durerea?... Și toate pe Ștefan Mușatin, fiul lui Bogdan și nepotul lui Alexandru cel Bun... Dă de dușcă, Bogdane... (Ștefan soarbe paharul.) Cald...

CESENA: Să ne odihnim, serenissime.

ȘTEFAN: Să te odihnești, doftore... În Italia se odihnesc mult principii... îî!... Ce-o fi durerea?

CESENA: Odihnă, serenissime.

ȘTEFAN: Mă voi odihni, dar nu acum.

DOAMNA MARIA: Te rog... să mergem...

ȘTEFAN: Mă rogi?... Neadormitul Ștefan a ajuns lăuza Moldovei... Moghilă, să-mi aduci pricinile ce-a judecat Bogdan și-a rămas fără pecetea domnească... O!... (Ștefan iese la brațul doftorului Cesena și la al Mariei pe ușa de pe terasă, urmat de toți.)

(Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Apus de Soare, Actul II, Scena V*)

Subiectul I- 30 de puncte

Răspunde prin enunțuri la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Ilustrează, prin exemple selectate din ambele texte, două registre stilistice utilizate în aceste fragmente. **6 puncte**
2. Evidențiază o asemănare și o deosebire în realizarea imaginii domnitorului în textele date. **6 puncte**
3. Comentează două figuri de stil diferite identificate în oricare din textele suport. **6 puncte**

¹ Prefer să mă răcoresc fără să simt frigul (*it.*)

² Nu, prealuminate (*it.*).

4. Analizează, în 50-100 de cuvinte, sensul zicalei: *din pom bun, roadă bună iese*. **6 puncte**

5. Susține, într-un text de 50-100 de cuvinte, o opinie argumentată referitoare la dualitatea lui Ștefan cel Mare (domn și om), prin raportare la cele textele date.

6 puncte

Subiectul al II-lea -30 de puncte

Redactează o scrisoare de 150 – 300 de cuvinte, adresată lui prieten din altă țară, în care să motivezi că, în istoriografia românească, Ștefan cel Mare reprezintă un simbol național.

Subiectul al III-lea -30 de puncte

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre **istorie - sursă de inspirație în artă**, utilizând ca suport textele de mai sus și valorificând experiențele tale culturale.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: ipoteza, constând în

formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă, argumentația (cu 4 argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și concluzia/sinteza.

Redactare-30 de puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 30 de puncte (organizarea ideilor în scris – 6 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 6 puncte; utilizarea limbii literare – 6 puncte; ortografia – 4 puncte; punctuația – 4 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 2 puncte, respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte – 2 puncte).